

KUUMA-KUNTIEN ILMASTOTYÖ ETENEE

ILMASTOKATSAUS 2016

Keski-Uudenmaan
YMPÄRISTÖKESKUS

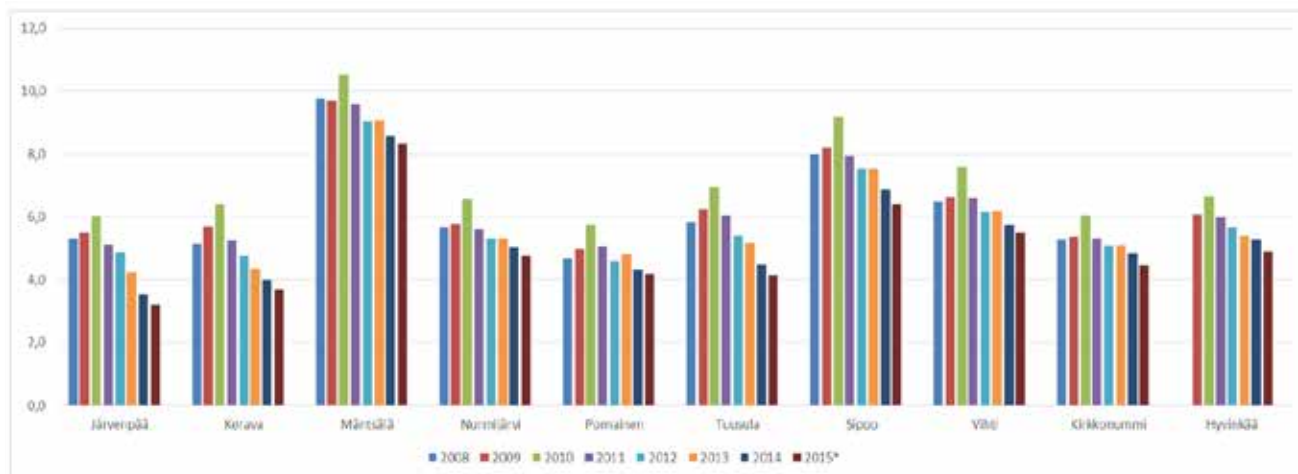
KUUMA-SEUDULLA EDISTETÄÄN ILMASTONSUOJELUA

Keski-Uudenmaan strateginen ilmasto-ohjelma hyväksyttiin vuonna 2010. Se koskee kaikkia kymmentä KUUMA-kuntaa; Hyvinkäätä, Järvenpää, Keravaa, Kirkkonummea, Mäntsälää, Nurmijärveä, Pornaista, Sipoota, Tuusulaa ja Vihtiä.

Vuosittain ilmestyvässä ilmastokatsauksessa seurataan ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumista ja ilmastotyön etenemistä, ja tuodaan esille kuntien hyviä ilmastonsuojelu- ja energiatehokkuusesimerkkejä.

Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät

t CO₂-ekv/asukas

KUUMA-kuntien asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt vuosina 2008 – 2015. Suuri osa kuntien käyttämästä energiasta kuluu rakennusten lämmityksessä ja sähkölaitteiden käytössä, joten rakennusten energiatehokkuuden edistämällä on iso ilmastonsuojelullinen ja taloudellinen merkitys. Lähde: CO₂ –raportti

ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUS ON AKTIIVISEN ILMASTONSUOJELUN LÄHTÖKOHTA

Ilmasto-ohjelman keskeisenä tavoitteena on, että kunnat solmivat työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kanssa energiatehokkuussopimuksen, ja ryhtyvät sopimuksen mukaisiin toimenpiteisiin.

KUUMA-kunnista energiatehokkuussopimuksen ovat tehneet sopimuskaudella 2008 – 2016 Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Sipoo ja Tuusula. Uusi sopimuskausi vuosille 2017 – 2025 käynnistyi 14.10.2016. Uuden sopimuksen ovat vuoden 2016 loppuun mennessä solmineet Hyvinkää ja Tuusula. Mäntsälä on tehnyt sopimukseen liittymisestä päätöksen, ja Siipossa sopimusasia on suunnitteilla.

KUNNAT SATSAAVAT ILMASTONSUOJELUUN

Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen –hanke etenee

KUUMA-kuntien yhteinen Julkisten kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen –hanke alkoi vuonna 2013. Kunnat ovat valinneet hankkeeseen toimipisteitä ja niistä ekotukikoulutettavia. Ekotukikoulutettavat ovat kiinteistöjen käyttäjiä ja kiinteistöhuollon työntekijöitä, joita valmennetaan koulutuksella oman työpaikkansa

energia- ja materiaalitehokkuuden edistäjiksi. Kouluttajina käytetään energiatehokkuusparannusten asiantuntijoita. Koulutuksissa esitellään myös hyviä tuloksia ja niihin johtaneita toimenpiteitä hankkeessa mukana olevista kohteista. Koulutusten lisäksi järjestetään ekotukitapaamisia, joissa käsitellään ekotukitoiminnan käynnistämistä, toteutusta ja kehittämistä koskevia asioita.

Jokaisesta kunnasta on myös valittu seurattavia kohteita. Niissä seurataan sähkön-, lämmön- ja vedenkulutusta, kulutuskustannuksia sekä kulutusmuutoksiin vaikuttavia toimenpiteitä. Esimerkiksi vuodesta 2014 vuoteen 2015 sähkönkulutus laski seurantalosten suhteen vertailukelpoisissa toimipisteissä keskimäärin 6,2 % ja lämmönkulutus keskimäärin 6,0 %.

Vuonna 2016 uusia ekotukikoulutettavia tuli mukaan toimintaan enemmän kuin vuosina 2013 – 2015 yhteensä, ja uusia toimipisteitä tuli lähes yhtä paljon kuin yhteensä kolmen edellisvuoden aikana.

Hankkeen tärkeimpänä tavoitteena on saada rakennusten energia- ja materiaalitehokkuuden parantamisesta KUUMA-seudulle pysyvä käytäntö. Tavoitteen toteutusta varten rakennetaan aktiivinen ekotukihenkilöiden yhteysverkosto.

Lisätietoja:
projektikoordinaattori Tapani Hänninen,
040 314 4719, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Hankkeessa on mukana paljon päiväkoteja ja kouluja. Niissä aikuisten toiminta sekä lasten osallistuminen yhteisiin ympäristöparannuksiin luo lapsille positiivisten mallin ottaa ympäristöasiat hyvin huomioon myös omassa elämässään. Leila Hinkka, Tarja Ärölä ja Maarit Felt Mäntsälän Saviahon päiväkodista kertoivat ympäristökasvatuksen tärkeästä roolista päiväkodin jokapäiväisessä toiminnassa.

Vihdin ilmastostrategian toimenpideohjelma valmistui

Vuonna 2010 valmistui Vihdin kunnan ilmastostrategia. Strategia-assa asetettiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoitteeksi vähintään 20 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Tavoitteen toteuttamista varten laadittiin ilmastostrategian toimenpideohjelma 2016 – 2020.

Toimenpideohjelman keskeisiä kehittämistoimenpiteitä ovat muun muassa:

- sähköisen asioinnin sekä sähköisten materiaalien osuuden lisääminen
- ympäristöasioiden huomioon ottaminen hankinnoissa ja kuljetuksissa
- jätelajittelumahdollisuuksien parantaminen
- ekotukihenkilöiden määrän kasvattaminen.

Kunnan sisäinen ilmistoryhmä koordinoi toimenpideohjelman toteutusta.

Lisätietoja:
ympäristötarkastaja Mari Pihlaja-Kuhna, 0500 653 471,
etunimi.sukunimi@vihti.fi

Tuusula saavutti energiansäästönsä vuoden etujassaan

Tuusulan kunta asetti solmiessaan vuonna 2013 energiategokkuussopimuksen tavoitteekseen saavuttaa yhdeksän prosentin energiansäästö vuoden 2008 tasosta vuoden 2016 loppuun mennessä. Määrätietoisien työn ansiosta Tuusulan energiansäästönsä tavoitteet toteutuivat jo noin vuoden etujassaan. Merkittävinä tekijöinä säästöjen saavuttamisessa olivat kiinteistöissä tehdyt energiakatselmuksien ja katselmustulosten pohjalta ehdotettujen energiategokkuustoimenpiteiden toteutus.

Tärkeitä energiategokkuuden parantamistoimenpiteitä olivat esimerkiksi:

- katuvalaistuksen sammuttaminen kesäaikaan
- katuvalaistuksen hämäräkytkimien säätö
- vanhojen katuvalaisimien vaihtaminen energiaa säästäviin valaisimiin
- taloteknisten järjestelmien säätö
- vanhojen valaisimien vaihtaminen LED-valaisimiin kiinteistöissä.

Lisätietoja:
energia-asiantuntija Katerina Zaitseva, 040 314 2244,
etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Hyvinkäällä panostetaan päästöjen vähentämiseen ja kestäväan liikkumiseen

Hyvinkää liittyi keväällä 2016 ensimmäisenä KUUMA-kuntana mukaan hiilineutraalisuutta tavoittelevien HINKU-kuntien verkostoon. Verkoston tavoitteena on vähentää kunnan alueen kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Hyvinkäällä on käynnistynyt kestävan liikkumisen ohjelma 2030. Ohjelmalla on tavoitteena parantaa kevyen- ja joukkoliikenteen asemaa, arvostusta ja kulkumuoto-osuutta Hyvinkäällä. Kaupunginvaltuuston hyväksymällä liikennejärjestelmäsuunnitelmalla pyritään moottoriliikenteen tarpeen vähentämiseen sekä sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävan liikkumisen edistämiseen.

Lisätietoja:
projektipäällikkö Markku Nieminen, 040 155 4244,
etunimi.sukunimi@hyvinkaa.fi

Kirkkonummella myönnettiin ympäristöpalkinto kahdelle ansiotuneelle taholle

Kirkkonummen ympäristöpalkinto jaettiin vuonna 2016 toista kertaa. Kirkkoharjun koulun ympäristöraati palkittiin aktiivisesta ja pitkäjänteisestä toiminnasta koulun ympäristövastuullisuuden edistämiseksi. Ympäristöraadin toiminnan katsottiin olevan hyvä esimerkki muille Kirkkonummen kouluille.

Kirkkonummen Martat palkittiin pitkästä ja ansiokkaasta työstä kierrätyksen kehittämisessä Kirkkonummella. Martat ylläpitävät kierrätyskeskusta, joka sijaitsee Munkinmäen jäteaseman yhteydessä. Kierrätyskeskus tarjoaa palveluja kaikille kuntalaisille.

Lisätietoja:
ympäristöpäällikkö Sari Soini, 040 1269 678,
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Tuusula sai kunnan ensimmäisen aurinkosähköjärjestelmän

Roinilan päiväkotit Tuusulassa valmistui marraskuussa 2016. Päiväkodin katolle rakennettiin 56:sta aurinkopaneelistä koostuva aurinkosähköjärjestelmä. Järjestelmän arvioitu vuosittainen sähköenergian tuotto kattaa noin 20 % päiväkotikiinteistön vuosittaisesta sähköenergian kulutuksesta. Päiväkodin aulassa on infonäyttö, josta voi seurata aurinkosähkön tuotantoa reaaliaikaisesti.

Tuusulassa suunnitellaan aurinkopaneelien asentamista myös Kellokosken koulun laajennusosan katolle ja selvitetään jo olemassa olevien kattojen hyödyntämistä aurinkosähkön tuotannossa.

Roinilan päiväkotit sai katolleen Tuusulan kunnan ensimmäisen aurinkosähköjärjestelmän. Kyseinen järjestelmä toimii pilottina suunnitelmille aurinkosähkön tuotannosta myös monissa muissa kunnan omistamissa kiinteistöissä.

Lisätietoja:
energia-asiantuntija Katerina Zaitseva, 040 314 2244,
etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Pornaisissa asennettiin energiatehokasta sisä- ja ulkovalaistusta

Pornaisten terveyskeskuksen vanha valaistus korvattiin kokonaisuudessaan energiatehokkailla LED-valaisimilla, ja Pornaisten yhtenäiskoulussa asennettiin ledit liikuntasaliin. Valaisimet toimivat liike- ja läsnäolotunnisteilla ja ottavat huomioon päivänvalon sekä muut valonlähteet. Valot syttyvät liikkeestä ja palavat vähän aikaa täydellä teholla. Jos liikettä ei ole, ne himmenevät vähitellen ja lopulta sammuvat. Myös turva- ja merkkivalaistus uusittiin ledeiksi edellä mainituissa kohteissa sekä Parkkojan koululla ja pelastuslaitoksella. Lisäksi Mika Waltarin koululle rakennettiin lähiliikunta-paikka, jonka valonlähteiksi asennettiin LED-valaisimet.

Vuonna 2017 on tavoitteena asentaa ledejä Parkkojan koulun liikuntasaliin sekä Linnunlaulun päiväkodin eteistiloihin.

Lisätietoja:
tekninen isännöitsijä Petri Heikkilä, 040 558 2969,
etunimi.sukunimi@pornainen.fi

Pornaisten terveyskeskuksen sisävalaistus uusittiin koko rakennuksen osalta energiatehokkailla LED-valaisimilla

Sipoossa satsattiin monitoimihallin energiansäästövalaisimiin

Sipoon monitoimihallin sisävalaistusta uusittiin. Valaisimet vaihdettiin liikuntasaliin, katsomoon, pukuhuoneisiin ja välinevarastoon; yhteensä noin 140 uutta LED-valaisinta. Valaistukseen lisättiin myös ohjaustekniikka, jonka vaikutuksesta energiaa säästyy merkittävästi. Valaistuksen uusimisen ja ohjaustekniikan asentamisen seurauksena hallin valaistus kuluttaa 66 % vähemmän energiaa. Sillä saavutetaan noin 10 000 euron säästöt vuosittain. Osa säästöistä tulee varsinkin pitkällä aikavälillä myös valaisinten vaihtovälin pidentymisestä, koska uudet LED-valaisimet ovat

vanhoja valaisimia pitkäikäisempiä. Monitoimihallin käyttäjät ovat olleet hyvin tyytyväisiä uuteen valaistukseen. Suunnitelmana on hallin muiden tilojen valaistuksen uusiminen vuonna 2017.

Lisätietoja:
suunnittelija Suvi Tuiskunen, 09 2353 6807,
etunimi.sukunimi@sipoo.fi

Nurmijärvellä panostettiin katuvalaistuksen energiatehokkuuteen

Nurmijärven Kirkonkylässä, Klaukkalassa, Rajamäellä ja Perttussa tehtiin katuvalaistuksen saneerausta. Vanhoja ilmajohtoja ja puupylväitä korvattiin myrskyvahinkojen ehkäisemiseksi maakaapeilla ja teräspylväillä. Samalla vanhojen elohopeavalaisimien tilalle asennettiin energiaa säästäviä LED-valaisimia.

Vihdissä koulukeskus ja uimahalli siirrettiin öljylämmityksestä hakelämpöön

Isossa Nummelanharjun koulukeskuksessa, Vihdin Nummelassa sekä sen viereisessä Vihdin uimahallissa siirryttiin lämmityksessä uusiutuvaan energiaan. Alkuvuodesta 2016 otettiin käyttöön hakelämpölaitos, jonka puuhakkeesta tuottamalla lämmöllä korvataan koulukeskuksessa ja uimahallissa aikaisemmin käytössä ollut öljylämmitys.

Lisätietoja:
ympäristötarkastaja Mari Pihlaja-Kuhna, 0500 653 471,
etunimi.sukunimi@vihti.fi

Nummelanharjun koulukeskus Vihdin Nummelassa sekä sen vieressä oleva uimahalli siirrettiin öljylämmityksestä hakelämpöön. Jatkossa uusiutuvan energian osuutta rakennusten lämmityksessä on tavoitteena Vihdissä lisätä edelleen.

ESIMERKILLISTÄ ILMASTONSUOJELUA YRITYSTOIMINNASSA

Vuoden ilmastoteko valittiin Mäntsälästä

Energiateollisuuden kestävä kehitysfoorumi valitsi vuoden 2016 ilmastoteoksi Nivos Oy:n (entinen Mäntsälän Sähkö Oy) hankkeen, jossa Mäntsälässä sijaitsevan Yandexin datakeskuksen hukkalämpö otetaan talteen ja kierrätetään Mäntsälän kaukolämpöverkkoon. Kyseinen lämpömäärä on noin puolet Mäntsälän keskustan vuotuisesta kaukolämmöntarpeesta, joten hukkalämmön käyttö vähentää hyvin merkittävästi kaukolämmön hiilidioksidipäästöjä alueella. Yhden vuoden aikana talteen otettavan hukkalämmön energia vastaa noin tuhannen omakotitalon käyttämää lämpöenergian määrää vuodessa. Kyseinen hukkalämmön hyödyntämismalli on sovitettavissa myös muihin paljon lämpöä tuottaviin laitoksiin.

Vuoden ympäristöpalkinto meni Keravalle ja erityismaininta Mäntsälään

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta palkitsee vuosittain Järvenpäässä, Keravalla, Mäntsälässä, Nurmijärvellä tai Tuusulassa toimivan yrityksen, yhteisön tai henkilön, joka on toteuttanut esimerkillisesti luonnon- ja ympäristönsuojelua edistävää toimintaa. Ympäristöpalkinnon teemana oli vuonna 2016 energia- ja materiaalihokkuuden edistäminen.

Keski-Uudenmaan ympäristöpalkinnon 2016 sai materiaalien kokonaisvaltaisesta kierrättämisestä keravalainen suutari- ja second hand -liike Kenkäkingi. Jalkineiden korjauksissa käytetään pääasiassa kierrätysmateriaaleja, ja suutarintyön ohessa myydään käytettyä tavaraa. Yrityksen toimintaperiaatteena on valmistaa laadukkaita tuotteita ympäristöä ja luonnonvaroja säästäen.

Mäntsäläläinen Nivos Oy palkittiin erityismaininnalla Yandexin datakeskuslämmön talteenotosta ja hyödyntämisestä Mäntsälän kaukolämmöntuotannossa.

Kenkäkingin yrittäjät Marina Backman ja Petri Jantunen vastustavat kertakäyttökulttuuria. 85 – 95 % kaikista Kenkäkingin tavaroista on kierrätysmateriaalia. Tavaroiden myynnistä saatavien tulojen maksimointi ei ole toiminnan tärkein tavoite, toteaa Jantunen.

Hyvinkääläisyrietysten energiatehokkuuspalkinto tuli energiatehokkuudesta ja uusiutuvan energian käytöstä

Beckhoff Automation Oy toimittaa erilaisia avoimia automaatiojärjestelmiä. Yrityksen Hyvinkäällä sijaitseva päätoimipiste on toteutettu A-energialuokan runkorakenteen sekä läsnäoloon ja sisäilmaolosuhteisiin reagoivan kiinteistöautomaatiojärjestelmän avulla. Rakennuksen lämmitys ja jäähdytys tuotetaan maalämmöllä, ja yrityksellä on myös aurinkosähkövoimala. Näillä perusteilla Beckhoff Automation Oy sai vuonna 2016 hyvinkääläisyrietyksille vuosittain myönnettävän yritysten energiatehokkuuspalkinnon.

Hyvinkään Lämpövoima käynnisti energiantuotannon pelleteillä ja aurinkopaneeleilla

Hyvinkään Lämpövoima Oy otti tuotantokäyttöön uusinta tekniikkaa olevan pellettikattilan. Pelletti jauhetaan ensin pölyksi ja johdetaan sen jälkeen polttimeen. Tällöin kattilalle saadaan yhtä nopea reagointikyky kuin esimerkiksi öljykattiloilla on, ja sitä voidaan käyttää nopeissa kuorman muutoksissa talvipakkasilla. Pellettikattilan vuosituotanto vastaa noin 1 000 omakotitalon vuotuisesta lämmöntarvetta. Uuden kattilan myötä Hyvinkään Lämpövoiman vuotuiset CO₂-päästöt vähenevät 4 500 tonnia. Lisäksi energia-yhtiö hankki piha-alueelleen 90:stä aurinkopaneelista koostuvan aurinkovoimalan.

Perel Oy ryhtyi korvaamaan ostoenergiaa omalla tuotannolla

Perel Oy on hyvinkääläinen perheyrittäjä, joka tuo maahan elektroniikan komponentteja, mittalaitteita, puhdistilatuotteita, ESD-suojaustuotteita, mekaniikkaa sekä tuotannon materiaaleja ja koneita. Yritys hankki kiinteistönsä katolle aurinkovoimalan, jossa on 250 aurinkopaneelia. Voimalan tuotanto käytetään itse, paitsi aurinkoisina viikonloppuina, jolloin ylijäämäenergia myydään.

Keravan Autosalpa sai katolleen aurinkosähköjärjestelmän

Keravan Autosalpa Oy sai käyttöönsä 414 aurinkopaneelia sisältävän aurinkosähköjärjestelmän. Järjestelmällä katetaan noin 20 % kiinteistön vuosittaisesta sähkötarpeesta, mikä vastaa noin kolmen sähkölämmitteisen omakotitalon sähkönkulutusta vuodessa. Lisäksi aurinkosähköä käytetään sähköautojen lataukseen. Autoliikkeen ollessa suljettu tai esimerkiksi kesäiltoina ylimääräinen sähkötuo tuotanto myydään energiayhtiölle.

Keravan toimipisteen lisäksi Autosalpa Oy:llä on vastaava aurinkosähköjärjestelmä myös Kouvossa, ja vuonna 2017 on tarkoituksena käynnistää suunnittelu aurinkosähköjärjestelmästä myös Porvoon toimipisteeseen.

Lisätietoja: rahoitusjohtaja Jukka Sirén, 041 506 9119, etunimi.sukunimi@autosalpa.fi

Järvenpään valmistuu uusiutuvalle energialla lämpenevä matalaenergiakerrostalo

Järvenpään Jampassa on rakenteilla Järvenpään Mestariasuntojen ja Järvenpään kaupungin yhteishankkeena suunnittelema 74 asunnon Vaahterakoti. Kyseessä on senioreille tarkoitettu palvelutalo, jonka kaikki asunnot tulevat kaupungin järjestämän ympärivuorokautisen hoivapalvelun piiriin. Vaahterakoti on suunniteltu matalaenergiakerrostaloksi, ja rakennuksen lämmönlähteeksi tulee maalämpö. Rakennushanke aloitettiin syksyllä 2015, ja kohteen arvioitu valmistumisaika on keväällä 2017. Ensimmäiset asukkaat muuttivat Vaahterakotiin kuitenkin ja vuoden 2016 lopussa.

Järvenpään on valmistumassa energiatehokas ja maalämmöllä lämpenevä palvelutalo Vaahterakoti.

ENERGIANSÄÄSTÖVIKOLLA KANNUSTETTIIN ILMASTONSUOJELUUN

Valtakunnallista energiansäästöviikkoa vietettiin viikolla 41, 10. – 16.10.2016. Tuolloin kunnissa järjestettiin erilaisia energiansäästöviikon tapahtumia ja tempauksia, joista on ohessa esimerkkejä.

Hyvinkää

Hyvinkään kaupungintalolla järjestettiin tiistaina 11.10. yritysten cleantech –tilaisuus. Siinä kannustettiin hyvinkääläisiä yrityksiä mukaan hiilineutraalisuutta tavoittelevaan HINKU-hankkeeseen. Samassa tilaisuudessa luovutettiin myös hyvinkääläisyritysten vuoden 2016 energiatehokkuuspalkinto, jonka sai Beckhoff Automation Oy.

Hyrian luonto- ja ympäristöneuvojaopiskelijat järjestivät torstaina 13.10. opiskelijoille ja henkilökunnalle suunnatut ympäristöneuvonnan tapahtumat. Tapahtumien keskeisinä teemoina olivat materiaalien kierrätys, jätteiden lajittelu ja ruokahävikin vähentäminen.

Kerava

Keravan energia Oy on ollut mukana energiatehokkuussopimuksessa sopimuskaudella 2008 – 2016. Uuteen sopimuskauteen 2017 – 2025 liittyminen käynnistyi perjantaina 14.10.2016. Keravan Energia solmi tuolloin energiansäästöviikon teemaan liittyen ja heti uuden kauden alkajaisiksi energiatehokkuussopimuksen kaudelle 2017 – 2025. Lisäksi energiyhtiö hankki energiansäästöviikolla toisluokkaisille luokkien halukkuuden mukaan ”Hei, kaikki toimii” –energiansäästöopetuspaketin ja julkaisi Facebookissa pitkin viikkoa energiansäästövinkkejä.

Tuusula

Tuusulassa kunnan ekotukihenkilöt otettiin mukaan energiansäästöviikon suunnitteluun ja toteutukseen. Kunnan eri yksiköistä saatiin paljon hyviä ideoita, joista koottiin useita tahoja koskeva energiansäästöviikon toimintapaketti.

Ennen energiansäästöviikkoa koulujen rehtoreille ja päiväkotinjohtajille toimitettiin tietopaketti energiansäästöviikosta ja sen viettämisestä. Energiansäästöviikolla jaettiin kunnan Intrassa ja Facebookissa kuvallisia energiansäästövinkkejä ja eri yksiköissä pidettiin esillä energiansäästöviikon teemaan liittyviä julisteita. Lisäksi tilakeskus tilasi kaikille kunnan toisluokkalaisten opettajille ”Hei, kaikki toimii” –opetuspaketin. Energiansäästöviikosta myös tiedotettiin säännöllisesti viikon aikana. Viikon lopuksi kunnan työntekijöille lanseerattiin energiansäästökilpailu vuodelle 2017.

Tuusulan kunnan energiansäästökilpailusta 2017 voi tiedustella energia-asiantuntija Katerina Zaitsevalta, 040 314 2244, etunimi.sukunimi@tuusula.fi.

Vihti

Vihdissä tiedotettiin päivittäin sähköpostitse kunnan työntekijöitä energiansäästöviikosta aiheeseen liittyvillä tietoiskuilla. Samat tietoiskut asetettiin myös kunnan www-sivuille. Eräissä kouluissa, kuten esimerkiksi Kuoppanummen koulukeskuksessa sekä Ojakalan ja Haimoon kouluissa vietettiin energiansäästöviikkoa pitämällä sähkötön oppitunti. Lisäksi Vihdin uimahallissa vähennettiin allastilan valaistusta ja käytettiin iltaisin kynttilöitä valonlähteinä.

ILMASTOKATSAUS ON OSA KUUMA-ILMASTOTYÖTÄ

Ilmastokatsauksessa seurataan kuntien ilmastotyön etenemistä ja Keski-Uudenmaan strategisen ilmasto-ohjelman toteutumista. Katsaus ilmestyy kerran vuodessa.

Ilmastokatsauksen julkaisemisesta vastaa seudullinen KUUMA-ilmastoryhmä. Ilmastoryhmän tehtävänä on edistää ilmasto-ohjelman toteutumista ja kuntien välistä ilmastoyhteistyötä. Ryhmässä ovat edustettuina kaikki kymmenen KUUMA-kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti. Myös KUUMA-seutu liikelaitoksella, Uudenmaan liitolla ja energiayhtiöillä on ryhmässä edustus.

Lisätietoja KUUMA-seudun ilmastotyöstä löytyy osoitteesta:
www.kuumailmasto.fi

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Hyrylänkatu 8 C, PL 60, 04301 Tuusula

Puh. (vaihe): (09) 87 181

Faksi: (09) 3487 3220

Sähköposti: yaktoimisto@tuusula.fi

www.keskiuudenmaanymparistokeskus.fi

4041 0660
Painotuote

Taitto: Grapica Oy

Paino: Savion Kirjapaino Oy

Etukannen kuva: Shutterstock